

# MEMÒRIA

## D'ACTUACIONS 2010



© Carmen García/Ulls del món

## OBRINT ELS ULLS AL MÓN

Les fotografies són de la infermera sevillana Carmen García i mostren un pacient malià de 21 anys intervingut de cataractes pels professionals voluntaris de la Fundació, en el marc d'una comissió mèdica a l'Hospital de Bankass.

La primera d'elles va guanyar el III concurs fotogràfic Ulls del món.

# GRÀCIES

**Un agraïment als voluntaris i a les voluntàries que l'any 2010 han participat en els programes de cooperació de la Fundació Ulls del món:**

Txomin Alberdi, Núria Andreu, María Rosa Arroyo, Rebeca Atienza, Jesús Barragán, Sebastian Becker, Julio Belmonte, Pilar Boudet, Jonatan Callejas, Lola Carralero, Ricardo Casaroli, Mercedes de la Rosa, Carme Domedel, Fabiola Eder, Manel Esclusa, Helena Eugui, Mariví Fernández, Arturo Fons, Maria Mercè Franch, Carmen García, José Conchi García, Iñaki Genua, Anna Gomà, Hernán E. Gras, Mariano Hernández, Jordi Holgado, Elizabeth Hurtado, Maria Asunción Jiménez, Javier Laiseca, Carmen Lanero, Alejandro Lavaque, Adrià Lorente, Lorenzo Marrodán, Nacho Martín, Alberto Martínez, Lelo Méndez, Maira Miramar, Ammu Mohamed, Maria José Moreno, Andrés Müller-Thyssen, Rafael Navarro, Hachemi Nezzar, Teresa Noguer, Manuel Outumuro, María Elena Palavecino, Elisenda Pons, Sandra Porcar, Joan Prat, Josep Maria Rafart, Joan Ratera, Lourdes Rebollo, José Luís Royo, Santiago Ruiz, Evaristo Santamaria, Claire Schwartz, Martxeli Seco, Paula Señán, Marta Serra, Beatriz Serrano, Sónia Shaefer, Kike Tejedor, Ana María Tirado, Jesús Torres, Alcina Toscano, Maria Carmen Vallés, Conchi Varela, Glòria Vives i Ana Wert.

**I als professionals locals dels diferents territoris on treballem que han col·laborat en les activitats dutes a terme:**

Abdrabu Ahmed, Hasana Ahmed, Muley Ahmed, Omar Ahmed, Isabel Baldellón, Sandra del Carpio, Anita Felizarda, Momo Germain, Marizol Gonzáles, Mahamadou Guindo, Boubacar Guindo, Mohamed Habitna, Saad Hadu, Hamudi Hametu, Jalil Jatri, Mahamud Lehbib, Clotilde Medrano, Abdum Mohamed, Mohamed-Said Mohamed, Hamudi Mujtar, Amina Naciré, Gladys Portanda, Irma Quelca, Nery Salas, Bachir Salek, Ruth Silva, Miguel Siquice, Mery Surco, Natty Tarqui, Osumane Toure i Sergio Valente.

# CARTA DEL PRESIDENT

## Compte enrere cap a l'eradicació de la ceguesa evitable l'any 2020

Les darreres xifres publicades per l'Organització Mundial de la Salut posen de manifest una tendència a la baixa de la ceguesa i les deficiències visuals greus arreu del món que ens reconforta i encoratja a seguir implementant els projectes de cooperació que tenim en marxa.

Les noves estadístiques indiquen una reducció global i significativa de la prevalença dels problemes de visió, com a conseqüència de la important inversió feta els darrers anys pels governs i les organitzacions que els donem suport en la millora dels serveis i les estratègies de salut visual. Concretament, ens trobem davant d'un important descens de les malalties infeccioses, que afecten prioritàriament els països més vulnerables del món, enfront de les patologies cròniques.

Tot amb tot, les cataractes continuen sent una de les tres principals causes de ceguesa i els defectes refractius no corregits es troben entre els motius més importants de deficiències visuals severes. En aquest sentit, hem dedicat el Dia Mundial de la Visió d'enguany a posar de manifest que aquesta situació pot canviar implementant els programes, les estratègies i les solucions que s'han mostrat efectives en alguns països, i que cal seguir desenvolupant si volem aconseguir els objectius del programa VISIÓ 2020: El Dret a Veure-hi, que ja fa una dècada que funciona i que pretén eradicar la ceguesa evitable al món al llarg dels propers deu anys, abans del 2020.

Des d'Ulls del món posem el nostre gra de sorra en la consecució d'aquest objectiu i, a llarg termini, pretenem assegurar la millor visió possible a totes les persones dels territoris més pobres del món, a través de l'establiment de sistemes d'atenció ocular integrals i sostenibles, com a part essencial dels plans nacionals de salut dels països amb els quals col·laborem.

Un repte, però, al qual hem de fer front en temps incerts; d'una banda, de crisi econòmica que ens ha afectat al llarg de l'any i que ens ha fet prendre decisions en termes d'efectivitat de les accions, posant l'èmfasi en allò més important per poder mantenir la qualitat i l'impacte de les actuacions previstes, malgrat la reducció del pressupost. I, d'altra banda, qüestions d'inseguretat en territoris com ara Mali, concretament a la regió de Mopti, on els últims mesos de l'any ha estat desaconsellat viatjar en resposta al risc d'atacs terroristes.

No obstant això, des de la Fundació hem seguit treballant per un món més just, millorant les condicions de vida de les persones i de les seves comunitats i fent créixer la consciència de la ciutadania per tal de fomentar el compromís de la societat del nostre entorn amb el desenvolupament de la salut visual dels territoris més pobres del món. I seguirem avançant, amb la contribució de tots els qui ens doneu suport, en el compte enrere per garantir el Dret Universal a la Visió.

Rafael Ribó



© Ulls del món

# SUMARI

## MISSIÓ

Ulls del món és una entitat sense ànim de lucre que contribueix a fer que les persones amb deficiències visuals i sense recursos econòmics dels països pobres puguin rebre atenció oftalmològica de qualitat per part dels seus serveis locals de salut, i a crear les condicions per disminuir la incidència de les patologies oculars a cada territori. Així mateix, sensibilitza l'opinió pública del nostre entorn respecte a les deficiències en la sanitat bàsica en aquells territoris.

CARTA DEL PRESIDENT	3
MISSIÓ I PRINCIPIS D'ACTUACIÓ	4
EQUIP HUMÀ	5
CONTEXT MUNDIAL DEL NOSTRE TREBALL	6
OBRIM ELS ULLS ALS PAÏSOS MÉS DESFAVORITS: Ulls del Sàhara	7
Ulls de Moçambic	8
Ulls de Bolívia	10
Ulls de Mali	14
OBRIM ELS ULLS AL NOSTRE ENTORN	18
INFORME ECONÒMIC	20
COFINANÇADORS I COL-LABORADORS	21
ÈXITS I REPTES	22

## PRINCIPIS D'ACTUACIÓ

- **Permanència** de les actuacions, entesa com el compromís amb la població i les autoritats a llarg termini.
- **Desenvolupament** i aposta per la **formació** com a eina de futur.
- **Cooperació**, que implica la col·laboració amb les altres organitzacions que actuen a la zona i amb les autoritats i la xarxa sanitària local.
- **Eficiència** i capacitat de maximitzar i controlar els recursos i els resultats.



© Núria Andreu/Ulls del món

# EQUIP HUMÀ

Col·lectiu de persones que fem possible la feina de la Fundació



© Ulls del món

## PATRONAT

### Comitè Executiu

Rafael Ribó i Massó, president  
Borja Corcóstegui Guraya, vicepresident  
Núria Ramon i Garcia, directora general  
Vicenç Capdevila i Cardona, secretari

### Vocals

Raimon Belenes Juárez, en representació de la Generalitat de Catalunya  
Dolores Gómez Fernández, en representació de la Diputació de Barcelona  
Sara Jaurrieta i Guarnier, en representació de l'Ajuntament de Barcelona  
Teresa Palahí Juan, en representació de la Fundació ONCE per a Llatinoamèrica (FOAL)  
Salvador Clotas Cierco, director de la Fundació Pablo Iglesias  
M. Isabel Nieto Uresandi, oftalmòloga  
José Juan Martínez Toldos, oftalmòleg

## COMITÈ MÈDIC

Borja Corcóstegui Guraya, president  
Ricardo Casaroli-Marano, secretari  
M. Isabel Nieto Uresandi

### Supervisors mèdics

Rebeca Atenza Molina, Ulls del Sàhara\*  
Iñaki Genua Goena, Ulls de Moçambic  
Hernán E. Gras, Ulls de Bolívia\*\*  
Andrés Müller-Thyssen Bergareche, Ulls de Mali

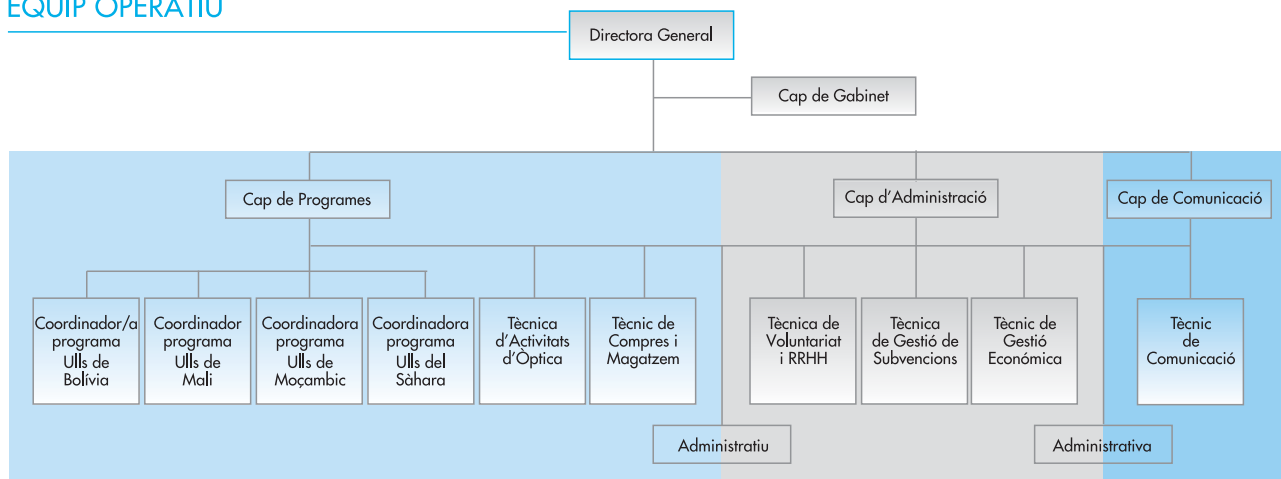
\* En substitució de Josep Maria Rafart i Arumí

\*\* En substitució de José Juan Martínez Toldos

## DELEGATS TERRITORIALS

Rosario Martínez Navarro, delegada a València  
Lelo Méndez Aragón, delegada a Andalusia  
Kike Otaegi Arizmendi, delegat al País Basc  
Lurdana Gomes Teixeira, nucli territorial de Portugal  
Hernán E. Gras, nucli territorial d'Argentina

## EQUIP OPERATIU



# CONTEXT MUNDIAL DEL NOSTRE TREBALL

## Xifres de ceguesa al món en el marc del programa VISIÓ 2020: El Dret a Veure-hi

Al món hi ha **284** milions de persones que experimenten deficiències visuals greus: **39** milions són cegues i **245** milions tenen visió reduïda.

El **90%** de les persones cegues viuen als territoris més pobres, i el **80%** de la ceguesa es pot prevenir o curar.

Els **defectes refractius** són la principal causa de discapacitat visual, amb gairebé la meitat de casos, tot i que les **cataractes** ho són als països amb menys recursos econòmics.

El **63%** de les persones amb discapacitat visual i el **82%** de les persones cegues tenen més de 50 anys.



Gràcies a la posada en marxa l'any 2001 del programa **VISIÓ 2020: El Dret a Veure-hi**, impulsat per l'Organització Mundial de la Salut (OMS) i l'Agència Internacional per a la Prevenció de la Ceguesa (IAPB, sigles en anglès), de la qual Ulls del món forma part del Consell Assessor, s'han assolit importants èxits:

- S'ha reduït en un **10%** el nombre de persones amb deficiències visuals greus (l'any 2004 eren **314** milions).
- Ha disminuït un **13%** el nombre de persones cegues en els últims sis anys (el 2004 eren **45** milions).



© Elisenda Pons/Ulls del món



# OBRIM ELS ULLS ALS PAÏSOS MÉS DESFAVORITS

Programes de cooperació oftalmològica d'Ulls del món

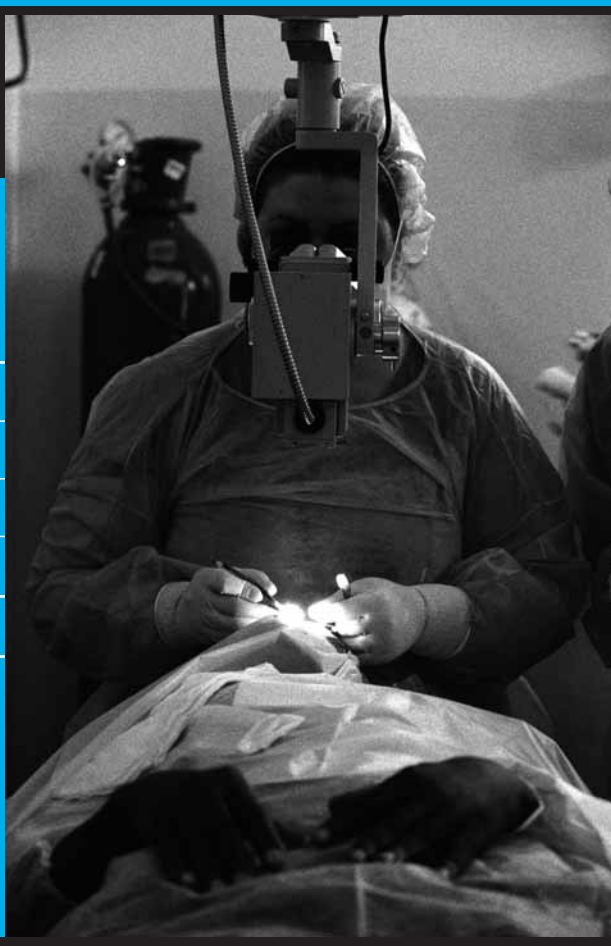


## DISTRIBUCIÓ DE COMISSIONS PER TERRITORI D'INTERVENCIÓ I OBJECTIU:

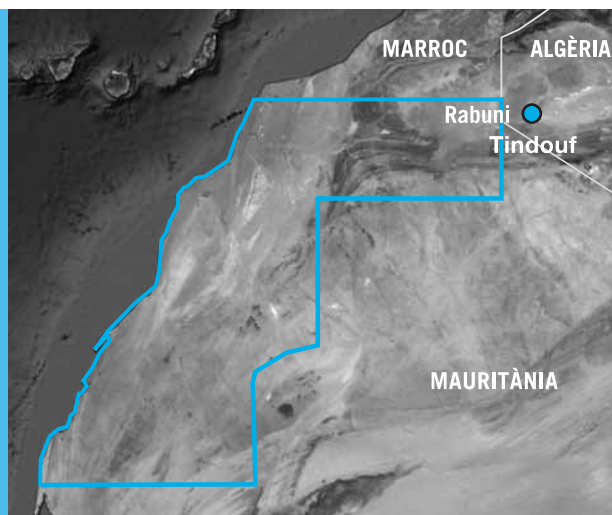
	Formació	Mèdica	Seguiment i avaluació	TOTAL
SÀHARA	2	2	3	7
MOÇAMBIC	5 (a)	2	1	8
BOLÍVIA	1	-	1	2
MALI	6 (b)	3	2	11
<b>TOTAL</b>	<b>14</b>	<b>7</b>	<b>7</b>	<b>28</b>

(a) Es computen cinc cursos realitzats en el marc de tres comissions formatives

(b) S'hi inclouen dues comissions a Bamako i quatre sessions per videoconferència



# ULLS DEL SÀHARA



Font: Google Earth

## OBJECTIU DEL PROGRAMA

La feina d'Ulls del món als campaments de refugiats sahrauís de Tindouf ha tingut com a objectiu donar suport a la prevenció i el tractament de les necessitats oftalmològiques i òptiques detectades pel Servei d'Oftalmologia del Ministeri de Salut de la República Àrab Sahrauí Democràtica (RASD), en el marc del programa **Ulls del Sàhara 2010-2012**. Ha representat, doncs, la col·laboració de la Fundació en les activitats programades per la contrapart local, com a resultat de l'assumpció gradual de responsabilitats que el Ministeri de Salut i el Servei d'Oftalmologia han protagonitzat els darrers anys.

## RESULTATS ASSOLITS

### CAPACITACIÓ DEL PERSONAL LOCAL

- **3 tècniques d'oftalmologia** s'incorporaran a la plantilla d'oftalmologia després de ser formades en el funcionament de tallers d'òptica.
- S'han capacitat **4 tècnics d'oftalmologia** i **1 infermer** en electromedicina oftalmològica i òptica, i **1 tècnic** ha actualitzat els seus coneixements en consulta i taller d'òptica.
- S'han format **1 infermer** i **1 anestesista** de l'Hospital Nacional de Rabuni en instrumentació oftalmològica i tècniques d'anestèsia oftalmològica, en el marc de les comissions.



© Ulls del món

### PREVENCIÓ DE PATOLOGIES OCULARS

- S'ha revisat la visió a **201 nens i nenes** de les escoles bressol de la *wilaia* de Dajla i de l'escola de primària del 12 d'Octubre, a càrrec dels tècnics d'oftalmologia. Els infants amb patologies s'han tractat a la comissió pediàtrica.
- S'ha dut a terme un **estudi de gènere** de la mà d'una tècnica especialista, el qual ha posat de manifest un accés menor de la població femenina al serveis oftalmològics respecte a la masculina.
- S'ha estudiat la utilització de la **medicina tradicional** en el tractament de patologies oculars per part de la població, amb l'objectiu d'evitar complicacions mèdiques en alguns casos.



## ATENCIÓ OFTALMOLÒGICA A LA POBLACIÓ

- S'han atès **4.031** persones (**3.805** consultes i **226** intervencions quirúrgiques), tant amb atenció directa a través de comissions integrades per professionals voluntaris com donant suport a les estructures de salut locals.

## EQUIPAMENT DELS CENTRES SANITARIS

**Dotació oftalmològica:** S'ha dotat l'Hospital Nacional de Rabuni amb 1 biòmetre, 1 tonòmetre, 1 retinoscopi, 1 oftalmoscopi i el material necessari per garantir-ne l'activitat medicoquirúrgica.



© Ulls del món

**Dotació òptica:** S'han equipat les consultes i els tallers d'òptica de les *wilaias* amb 1 oftalmoscopi, 3 retinoscopis, 1 frontofocòmetre, 1 plantilladora, 2 biselladores manuals, unes ulleres de prova, unes ulleres de prova infantils, una lent de prova, 1 optotip de visió pròxima, 3.381 ulleres de presbícia, 3.777 ulleres de sol, 3.354 muntures, 6.240 vidres en brut, 1.000 cartilles oftalmològiques i 90 fixes d'optometria.

S'ha dut a terme la revisió i la reparació dels equipaments amb el desplaçament de tres tècnics d'electromedicina i s'han donat equips i caixes d'eines per assegurar-ne el seu manteniment.



© Ulls del món

## La veu d'Ulls del món

### EXPERIÈNCIES DES D'UN BLOC DE VIATGE

En el marc de la col·laboració entre Ulls del món i Banc Sabadell, **Sandra Porcar** ha tingut l'oportunitat de narrar en primera persona les seves experiències com a integrant de la comissió pediàtrica que es va desplaçar als campaments el mes d'octubre. Era el segon any consecutiu que un empleat de l'entitat bancària participava com a logista en una expedició al Sàhara i les seves vivències s'han pogut seguir gairebé en directe des de la pàgina web [www.bsambullsdeldmon.com](http://www.bsambullsdeldmon.com).

Destaquem alguna de les seves notes:

*"M'emociona anar a veure els nens i les nenes acabats d'operar. Entres a l'habitació i es perceben bones sensacions; les mirades d'alegria es contagien entre els familiars per l'èxit de les intervencions".*

*"Aquesta experiència m'ha ajudat a veure que, posant-hi una mica de la nostra part, podem contribuir a millorar les condicions de vida de moltes persones, que en definitiva són éssers humans com nosaltres i que, per causes aleatòries, han nascut en un context particularment dur".*

Ulls del Sàhara  
el blog de...  
Sandra Porcar

Una mirada, un gesto, un abrazo

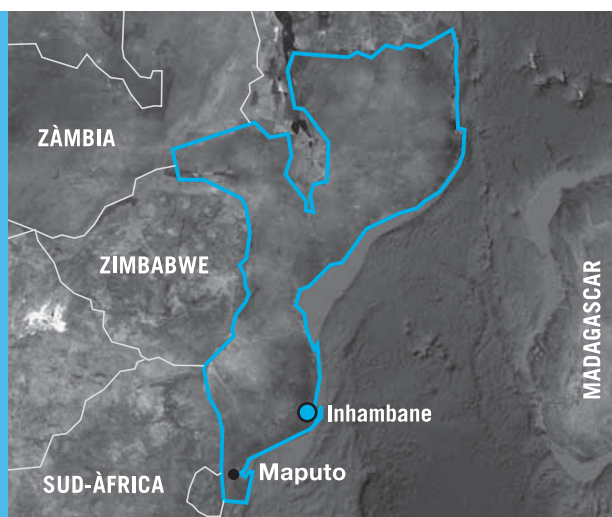
Durante el viaje en coche hacia el aeropuerto, mira al silencio. Mi ventanilla está bajada para poder despedirme, espero que temporalmente, del cielo estrellado del desierto. Aún quedan muchas emociones y aventuras vividas, risas y anécdotas, muchos momentos para el recuerdo que se almacenan en mi mente. Ya es el aeropuerto, miro los momentos de mi llegada hace apenas 15 días, algo ha cambiado, ya no es un sitio desconocido. Me voy, pero una parte de mí se quedará en este paraje en medio del desierto, se ha establecido un lazo que ya es imposible romper.

Quiero agradecer sinceramente a todas las personas que han hecho posible esta iniciativa y a aquellas que la han compartido conmigo: Elia, Paula, Teresa, José Canchi, me ha encantado conocerla y ver lo bien que hacía nuestro trabajo, ¡hay una cena pendiente! Hamoula, Fatmata, Hamou, Mohamed, ¡qué increíble, un gran placer conocerlos y compartir tantos momentos especiales con vosotros (y vosotras). ¡ espero de corazón que el destino nos vuelva a unir en algún momento. Además, gracias por sus consejos y su experiencia, a todos los técnicos de oftalmología, al personal del Hospital de Rabuni y a los otros integrantes de las Wilaias en los que hemos visitado, al resto de la comisión quirúrgica de pediatría (Anna, Carmen, Jonathan y José), a los cooperantes que desvelan día a día su trabajo en terreno (Anaïsa, ¡nos vemos pronto!) y al equipo de Banco Sabadell, Emili y Raïsa, que junto con la Fundación Ulls del Món han hecho que todo esto sea posible, a todos vosotros, muchas gracias.

Gracias también a todos y a todas los que habéis seguido el blog, espero que os haya gustado y espero haber transmitido las sensaciones vividas. Gracias por vuestros comentarios, me han animado mucho y me han ayudado a seguir escribiendo día tras día.

Banco Sabadell  
CJOs DEL MUNDO  
Fotos de Sandra Porcar en Tindouf - 2010

# ULLS DEL MOÇAMBIC



Font: Google Earth

## OBJECTIU DEL PROGRAMA

Les actuacions de la Fundació en terres moçambiqueses han pretès consolidar l'estratègia de cooperació oftalmològica iniciada l'any 2002 amb la finalitat de millorar la salut ocular de la població de la província d'Inhamitane, a través d'activitats de prevenció i identificació precoç de patologies, així com d'atenció oftalmològica i òptica. En col·laboració amb el Ministeri de Salut i la Direcció Provincial de Salut d'Inhamitane, Ulls del món ha centrat els esforços en la potenciació de la salut comunitària i la formació del personal sanitari, en el marc de la pròrroga del programa **Ulls de Moçambic 2007-2009**.

## RESULTATS ASSOLITS

### CAPACITACIÓ DEL PERSONAL LOCAL

- La **Dra. Ligia Munguambe** ha rebut formació en una estada formativa de sis mesos com a resident a l'Institut de Microcirurgia Ocular de Barcelona (IMO).
- S'han capacitat els **7 oftalmòlegs i 5 residents** de l'Hospital Central de Maputo en oculoplàstia i pediatria; també han assistit a aquestes formacions **20 professionals de l'equip d'infermeria i anestèsia** del centre, mentre que **2 ortoptistes** s'han format en la subespecialitat d'oftalmologia pediàtrica.
- Els **2 tècnics ocularistes** de l'Hospital Central de Maputo han seguit adquirint coneixements en la implantació de pròtesis oculars.
- S'han format **2 tècnics d'oftalmologia, 1 auxiliar de quiròfan i 1 tècnica en muntatge d'ulleres** de l'Hospital Provincial d'Inhamitane en tècniques quirúrgiques i de diagnòstic, oftalmologia pediàtrica, cures oftalmològiques i muntatge de lents, respectivament.



© Ulls del món

### PREVENCIÓ DE PATOLOGIES OCULARS

- S'ha revisat la visió a **7.265 nens i nenes** de **40 escoles** de quatre districtes d'Inhamitane (Jangamo, Zavala, Panda i Inharrime). S'han format **80 professors** en la presa d'agudesesa visual, per part dels tècnics d'oftalmologia.

- S'han enfortit els coneixements sobre hàbits de salut ocular de **53 agents de salut comunitària** del municipi d'Inhambane i els districtes de Vilankulos i Morrumbene, a través de tres cursos, de manera que han inclòs aquests coneixements en les activitats de sensibilització a la població.
- S'han distribuït uns **12.000 quaderns escolars** a escoles de primària de la província d'Inhambane i **1.500 còmics** de sensibilització als punts d'atenció oftalmològic i òptic, escoles de secundària i centres culturals, amb l'objectiu de prevenir les patologies oculars de forma precoç. També s'han enregistrat **5 temes musicals de sensibilització** i **1 programa de ràdio**.



© Ulls del món

## ATENCIÓ OFTALMOLÒGICA A LA POBLACIÓ

- A banda dels més de 7.000 infants revisats, s'han atès **3.953** persones (**3.586** consultes i **367** intervencions quirúrgiques), tant amb atenció directa a través de comissions integrades per professionals voluntaris com donant suport a les estructures de salut locals.



## EQUIPAMENT DELS CENTRES SANITARIS

**Dotació oftalmològica:** S'ha equipat l'Hospital Provincial d'Inhambane amb material mèdic i oftalmològic per tal de garantir l'atenció de pacients durant l'any.

**Dotació òptica:** S'ha dotat el taller d'òptica de l'Hospital Provincial d'Inhambane amb 1 biselladora, 1 frontofocòmetre, 300 muntures infantils, i les escoles de la província d'Inhambane amb 80 optotips.



© Ulls del món

## La veu d'Ulls del món

### LIGIA MUNGUAMBE: "ESTIC CONVENÇUDA QUE PODRÉ AJUDAR LA POBLACIÓ DEL MEU PAÍS"

**Ligia Munguambe** es convertirà properament en la catorzena oftalmòloga de Moçambic, per a una població de més de vint milions de persones, després de completar una estada formativa a l'Institut de Microcirurgia Ocular de Barcelona (IMO) gràcies

a la beca atorgada per Ulls del món. *"Ha estat una experiència única, ja que el fet d'haver pogut estar amb els professionals de l'IMO m'ha permès tenir uns coneixements més sòlids. Estic convençuda que podré ajudar la població del meu país que pateix problemes de ceguesa d'origen prevenible i curable".*

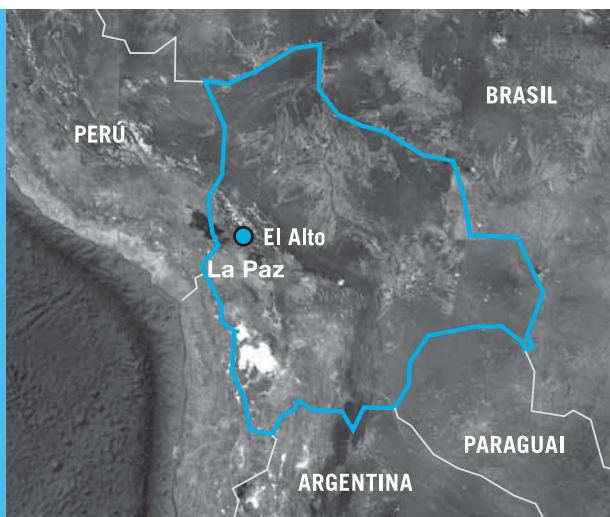
Una vegada finalitzada la residència, la doctora moçambiquesa s'ha incorporat al Servei d'Oftalmologia del país africà per desenvolupar funcions d'atenció oftalmològica, dirigida especialment a la població més desfavorida. Ligia recorda què l'ha portat a escollir aquesta professió: *"Aconseguir que una persona que, després de molts anys d'estar cega, pugui veure la llum és una sensació d'alegria molt gran per haver estat capaç d'ajudar-la a poder apreciar aquest món meravellós".*







# ULLS DE BOLÍVIA



Font: Google Earth

## OBJECTIU DEL PROGRAMA

Ulls del món ha treballat en la creació d'una xarxa d'atenció oftalmològica pública al municipi d'El Alto i a la seva àrea d'influència, de manera que s'ha afavorit l'accés a l'atenció oftalmològica de la població amb pocs recursos econòmics i s'ha millorat la qualitat de l'oftalmologia en el sistema de salut pública del país. Les activitats dues a terme durant l'any 2010, en col·laboració amb el Ministeri de Salut i Esports, el Servei Regional de Salut d'El Alto i el Govern Municipal d'El Alto, han suposat la continuació del programa **Ulls de Bolívia 2008-2009**.

## RESULTATS ASSOLITS

### CAPACITACIÓ DEL PERSONAL LOCAL

- **4 residents** (2 de segon any i 2 de tercer any) es formen a l'Institut Nacional d'Oftalmologia (INO) a través de beques i completen la seva formació pràctica durant les comissions. **2 oftalmòlegs** ja formats per Ulls del món treballen a la xarxa i a les comunitats rurals d'El Alto.
- Els **5 oftalmòlegs** de la xarxa de salut d'El Alto han rebut coneixements de tècniques quirúrgiques de facoemulsificació en el marc d'una comissió a l'Hospital Municipal Bolivià Holandès.
- S'han capacitat **una quinzena d'oftalmòlegs i residents** de l'Institut Nacional d'Oftalmologia en carcinoma escamós de conjuntiva, casos clínics de retina i la tècnica de facoemulsificació, a través de tres sessions formatives.
- S'han format **399 persones** de la xarxa de Salut d'El Alto i de l'àrea rural entre metges, infermeres, auxiliars d'infermeria, treballadores socials i estudiants en la detecció, tractament i derivació de patologies oftalmològiques en l'atenció primària.



© Elisenda Pons/Ulls del món



## PREVENCIÓ DE PATOLOGIES OCULARS

- S'ha revisat la visió a **383 nens i nenes** de dues escoles de les xarxes Bolivià Holandès i Los Andes i d'una fundació per a infants amb risc d'exclusió social. També s'han format **22 mestres** en la presa d'agudesa visual i s'han fet **36 xerrades** educatives adreçades al professorat.
- Un total de **319 persones** entre representants de la comunitat, vigilants de la salut i població en general de les xarxes Bolivià Holandès, Corea i Senkata 79 han assistit a **5 xerrades** sobre cura de salut ocular bàsica i detecció de problemes d'agudesa visual.



© Ulls del món

## ATENCIÓ OFTALMOLÒGICA A LA POBLACIÓ

- A més a més dels 383 nens i nenes revisats, s'han atès **11.501** persones (**11.444** consultes i **57** intervencions quirúrgiques), per part principalment dels professionals locals de la xarxa de salut d'El Alto que han comptat amb el suport d'Ulls del món.

## EQUIPAMENT DELS CENTRES SANITARIS

**Dotació oftalmològica:** S'ha dotat i inaugurat un consultori oftalmològic al Centre de Salut Senkata 79 i s'ha aportat a la resta de centres el material i l'instrumental necessari per dur a terme les consultes i intervencions previstes.

**Dotació òptica:** S'han donat 1.000 vidres en brut als diferents consultoris de la xarxa, a través de tres òptiques locals.



© Ulls del món

### La veu d'Ulls del món

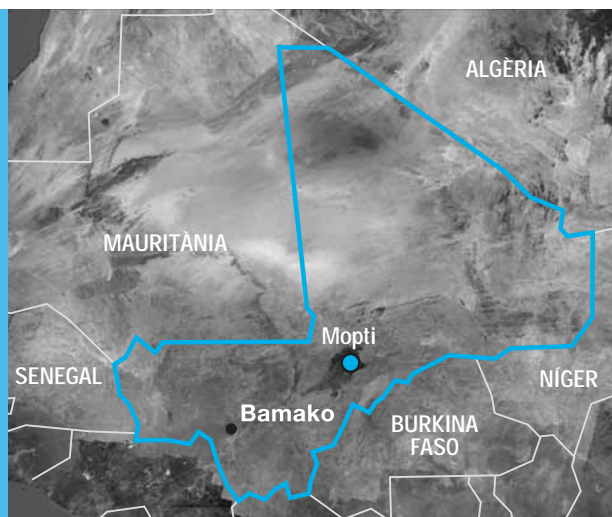
#### BORJA CORCÓSTEGUI: "ELS OFTALMÒLEGS LOCALS HAN TRACTAT MÉS DE 10.000 PERSONES"

El vicepresident d'Ulls del món, **Borja Corcóstegui**, va ser un dels integrants de la comissió de prospecció que es va desplaçar l'any 2003 a terres bolivianes i que va significar la posada en marxa del programa. "La realitat oftalmològica d'El Alto i la seva àrea d'influència ha sofert un canvi molt important gràcies a la feina de la Fundació.

*Aleshores pràcticament no hi havia atenció oftalmològica i actualment se n'ofereix des de cinc centres que compten amb professionals oftalmòlegs, la majoria d'ells formats per Ulls del món".*

I és que en els darrers anys la Fundació ha anat teixint una xarxa d'assistència integrada per l'Hospital Municipal Bolivià Holandès, l'Hospital Municipal Model Corea, l'Hospital Los Andes, l'Hospital Lotes y Servicios i el Centre de Salut Senkata 79. El Dr. Corcóstegui explica que "l'any 2010, els oftalmòlegs locals han tractat més de 10.000 persones a través de la xarxa, que d'aquesta manera han superat els seus problemes oculars i han pogut recuperar l'autonomia, la capacitat d'estudiar, treballar i atendre la família. És a dir, han tingut la possibilitat de sortir de la situació de pobresa en què viuen".

# ULLS DE MALI



Font: Google Earth

## OBJECTIU DEL PROGRAMA

La Fundació ha dut a terme accions per contribuir a la millora de la salut ocular de la població de la regió de Mopti, en el marc del programa **Ulls de Mali 2008-2010** i de les estratègies recollides en el Pla Estratègic Nacional de Prevenció i Lluita contra la Ceguesa 2006-2010. El programa ha abordat la patologia ocular des d'una perspectiva integral, incloent-hi atenció oftalmològica i òptica, formació del personal sanitari local, equipament dels centres sanitaris i activitats de prevenció i sensibilització, i ha comptat amb la implicació del Ministeri de Salut, de la direcció del Pla Nacional de Lluita contra la Ceguesa i de la Direcció General de Salut de Mopti.

## RESULTATS ASSOLITS

### CAPACITACIÓ DEL PERSONAL LOCAL

- **2 residents** s'estan especialitzant en oftalmologia a l'Institut d'Oftalmologia Tropical d'Àfrica (IOTA), amb el compromís que un d'ells treballi a la regió de Mopti al finalitzar la formació facilitada per Ulls del món.
- S'han format **una trentena d'oftalmòlegs i residents** de l'IOTA en ptosi, cirurgia de parpelles, glaucoma congènit, retina i oftalmologia pediàtrica, a través de quatre cursos per videoconferència i dues comissions formatives a Bamako.
- S'ha capacitat **1 oftalmòleg, 1 infermer especialista en oftalmologia i 5 auxiliars d'infermeria** en tècniques quirúrgiques i de diagnòstic, cures oftalmològiques i instrumentació, durant les comissions a l'Hospital de Bankass.
- **17 agents de salut** dels districtes sanitaris de la regió de Mopti han rebut formació en conceptes bàsics de patologies oculars.

### PREVENCIÓ DE PATOLOGIES OCULARS

- S'ha revisat la visió a **1.306 nens i nenes** de 9 escoles de primària dels districtes de Bandigara, Douentza i Djenné (a la regió de Mopti) i d'un centre de Bamako, a càrrec de tècnics d'oftalmologia locals, per tal de conèixer la incidència de les malalties oculars i organitzar activitats de prevenció en aquest sentit.



© Ulls del món

## UN RECORD PER A MOHAMED TOURE I SEYDOU KONE

Ulls del món vol tenir un record especial per al tècnic en muntatge d'ulleres encarregat del taller d'òptica de l'Hospital Sominé Dolo de Mopti, **Mohamed Toure**, que va perdre la vida el mes de novembre en un accident de trànsit. El professional malià, de 37 anys, es va formar a l'IOTA gràcies a una beca de la Fundació i es responsabilitzava de la gestió de l'òptica des que es va posar en marxa a finals del 2009. També es vol recordar el tècnic d'oftalmologia, **Seydou Kone**, que l'any 2010 va morir per malaltia i que havia col·laborat en comissions a l'Hospital de Bankass.



© Ulls del món

- S'han transmès coneixements bàsics sobre salut ocular a **1.215 persones** de 6 districtes de la regió de Mopti, la majoria **dones**, a través de xerrades a càrrec de la delegació regional de la Coordinadora de les Associacions i les ONG de Dones (CAFO, sigles en francès), prèviament formada per Ulls del món.

## ATENCIÓ OFTALMOLÒGICA A LA POBLACIÓ

- S'han atès **1.648** persones (**1.273** consultes i **375** intervencions quirúrgiques) a través de tres comissions integrades per professionals voluntaris d'Ulls del món, a banda dels més de 1.300 infants a qui s'ha revisat la visió.

## EQUIPAMENT DELS CENTRES SANITARIS

**Dotació oftalmològica:** S'ha equipat l'Hospital de Referència de Bankass amb el material i els fungibles necessaris per dur a terme les consultes i intervencions de les comissions.

**Dotació òptica:** S'ha dotat l'Hospital de Referència de Bankass i el taller d'òptica de l'Hospital Sominé Dolo de Mopti amb 10 optotips, 10 protectors oculars, 1.022 ulleres de presbícia, 701 ulleres de sol i 80 vidres en brut.



© Ulls del món

## La veu d'Ulls del món

### ANDRÉS MÜLLER-TYSSEN: "ELLS MATEIXOS PODEN LLUITAR CONTRA LA POBRESA"

El supervisor mèdic del programa *Ulls de Mali*, **Andrés Müller-Thyssen**, valora la feina duta a terme per la Fundació al país africà en el transcurs del 2010: "Hem seguit consolidant i enfortint el projecte. Volem assegurar-ne la viabilitat a través d'un compromís

*mutu més gran amb els actors locals i la població de Mali. I és que ens estan demostrant que ells mateixos volen i poden lluitar contra la pobresa i fer realitat el seu dret a la visió".*

L'oftalmòleg basc puntualitza que "s'ha reforçat la col·laboració amb les autoritats sanitàries amb relació als plans de lluita contra la ceguesa evitable. Hem pogut dur a terme un percentatge altíssim de les activitats previstes en assistència mèdica directa, dotació d'equipaments i infraestructures, així com en formació de recursos humans en tots els àmbits del sistema sanitari. També hem impulsat la participació comunitària en la promoció de la salut ocular".

# OBRIM ELS ULLS AL NOSTRE ENTORN

Activitats de presa de consciència organitzades durant l'any

## EXPOSICIONS

- **Amb altres ulls.** Institut de Microcirurgia Ocular de Barcelona. 14 d'octubre-14 de desembre



© Ulls del món

## XERRADES

- **Obrint els ulls als països més pobres.** Lelo Méndez. Sevilla. 2 de juny
- **Obrint els ulls al Sàhara.** Josep Maria Rafart i Maria Mercè Franch. Centelles. 15 d'octubre
- **Obrint els ulls a Mali.** Josep Maria Rafart i Maria Mercè Franch. Vic. 20 de novembre
- **Obrint els ulls al món.** Ricardo Casaroli, en el marc del Congrés de la Societat Espanyola d'Oftalmologia.

## CONGRESSOS

- **Congrés de la Societat Espanyola d'Oftalmologia.** Madrid. 22-25 de setembre
- **Congrés de la Societat Portuguesa d'Oftalmologia.** Vilamoura. 2-4 de desembre

## ALTRES ACTIVITATS

- **III concurs fotogràfic Ulls del món**
- **Novè Aniversari de la Fundació.** Fundació Antoni Tàpies. 15 de juliol
- **II Torneig de golf Munduko begiak.** Real Golf Club de San Sebastià. 17 de juliol



© Ulls del món



© Ulls del món



## PREMSA I INTERNET

- 130 aparicions a mitjans de comunicació catalans, espanyols i internacionals.
- 250 projeccions de l'espot de la Fundació en espais solidaris cedits per televisions en el marc del Dia Mundial de la Visió (14 d'octubre).
- 24.000 visites anuals a la pàgina web ([www.ullsdelmon.org](http://www.ullsdelmon.org)).
- 4 edicions del butlletí electrònic trimestral, que ha renovat la seva imatge.



El Periódico de Catalunya, 21 d'octubre de 2010

## A NOITE DOS OLLOS DO MUNDO

La Fundació ha organitzat la novena edició del sopar anual de sensibilització, rendició de comptes i recaptació de fons en terres gallegues. **A Noite dos Ollos do mundo** ha tingut lloc el dia 12 de novembre a l'Hostal dos Reis Católicos de **Santiago de Compostel·la**, coincidint amb el Xacobeo 2010.

L'acte l'ha encapçalat el president de la Xunta de Galícia, Alberto Núñez Feijóo, i hi han contribuït unes 250 persones entre les que hi havia representants de l'àmbit polític, empresarial, cultural i sanitari galleg, però també procedents d'altres comunitats de l'Estat espanyol, com ara Madrid o el País Basc, i de Portugal. Han conduït la vetllada el periodista Fernando Ónega i l'actriu Uxía Blanco, mentre que l'actuació musical ha anat a càrrec de Carlos Núñez.



© Adolfo Enríquez/Ulls del món

## RECONeixEMENTS A LA FUNDACIÓ

**Fernanda Linchale**, ambaixadora de Moçambic a Espanya: "Estic segura que l'acció del vostre treball serà molt apreciada per les famílies i pel nostre govern" (correu electrònic a la directora general de la Fundació, 5 de juliol de 2010).

**Núria Andreu**, fotògrafa i col·laboradora d'Ulls del món: "Molta força per seguir endavant amb els projectes i mantenir la visió de tantes persones" (correu electrònic, 8 d'octubre de 2010).

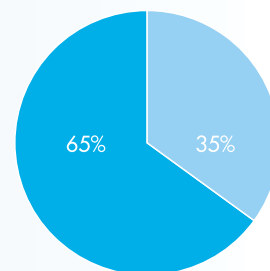
**Rony Sandoval**, procedent de Perú: "És admirable el treball que realitzen per ajudar gent tan necessitada" (correu electrònic, 26 d'octubre de 2010).

# INFORME ECONÒMIC

Els comptes 2010 de la Fundació Ulls del món

## INGRESSOS

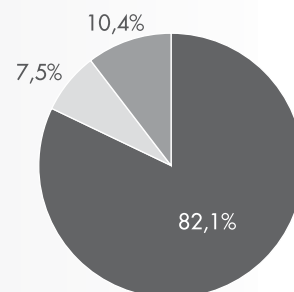
<b>PÚBLICS</b>	<b>985.746,28</b>
Patrons institucionals fundacionals	178.834,11
Altres institucions	806.912,17
<b>PRIVATS</b>	<b>531.117,38</b>
Empreses i entitats	223.261,14
Adherits	33.716,00
Donants esporàdics	70.438,33
Donacions de material i equipament	64.760,00
Ingressos de "La Nit"	138.050,00
Altres ingressos	891,91
<b>TOTAL INGRESSOS</b>	<b>1.516.863,66</b>



65% Públics  
35% Privats

## DESPESES

<b>PROGRAMES D'ACTUACIÓ</b>	<b>1.184.306,35</b>
Cooperació al desenvolupament	1.038.477,20
Tractament oftalmològic	97.137,39
Dotació d'equipaments i materials	254.562,51
Formació	88.402,13
Estudis i campanyes de prevenció	34.788,14
Coordinació tècnica, avaluació i seguiment sobre el terreny	563.587,03
<b>Sensibilització</b>	<b>145.829,15</b>
Difusió externa i campanyes de sensibilització	77.776,52
Despeses operacionals	68.052,63
<b>CAPTACIÓ DE FONDS</b>	<b>107.478,01</b>
<b>ADMINISTRACIÓ</b>	<b>150.329,32</b>
Serveis centrals	141.565,74
Patronat	8.763,58
<b>TOTAL DESPESES</b>	<b>1.442.113,68</b>



82,1% Programes d'actuació  
7,5% Captació fons  
10,4% Administració

\* El romanent positiu de l'exercici 2010 s'aplicarà als programes d'actuació de l'any 2011.

Les dades s'han extret dels comptes anuals de la Fundació Ulls del món corresponents a l'exercici 2010 sotmesos a auditoria externa per part de la firma GM Auditors amb un informe favorable. Els comptes anuals aprovats pel Patronat d'Ulls del món estan disponibles a l'oficina central de la Fundació.



# COFINANÇADORS I COL·LABORADORS

Entitats que donen suport als projectes d'Ulls del món

## COFINANÇADORS PÚBLICS

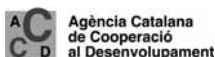
### Patrons fundacionals



### Ajuntaments

Ajuntament d'Abrera · Ajuntament d'Aretxabaleta/Aretxabaletako Udala · Ajuntament de Castellbisbal · Ajuntament de Celrà · Ajuntament de la Fatarella · Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat · Ajuntament d'Hondarribia/Hondarribiko Udala · Ajuntament de Matadepera · Ajuntament de Montblanc · Ajuntament de Polinyà · Ajuntament de Porqueres · Ajuntament de Roquetes · Ajuntament de Sabiñánigo · Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet · Ajuntament de Sitges · Ajuntament de Torroella de Montgrí · Ajuntament de Vilanova i la Geltrú · Ajuntament de Vilassar de Mar · Ajuntament de Villabona/Villabonako Udala

### Altres organismes públics



Consorci Sanitari de Barcelona · Corporació Sanitària de Barcelona · Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya · Institut Municipal d'Assistència Sanitària · Servei Català de la Salut

## ORGANITZACIONS COL·LABORADORES

### Entitats col·laboradores



### Laboratoris i organitzacions vinculades amb l'àmbit de la salut

Abbott Medical Optics · Advance Medical S.A. · Alcon Cusí · Angelini Farmacèutica · Braun Medical · Croma-Pharma Digemsa · Farmàcia Òptica Pal · Fundació Jesús Serra · Hospital Clínic de Barcelona · Hospital General de l'Hospitalet Inibsa · Laboratori Aragó · Medical Mix · Oftaltech · Òptica Poble Nou · Sangüesa · Sanofi Pasteur MSD · Sofymed Sucesores de P. Molina · Suministros Hospitalarios

### Altres organitzacions que ens donen suport

Albañilería Vega · Bancaja · Caja de Ahorros de Navarra · Consorci per a la Normalització Lingüística · El Corte Inglés · Fanorsan · Fundació Antoni Serra Santamans · Fundació Joan Miró · Fundació privada Girbau · Fundació privada Miarnau · Grupo Hoteles Hercilla · MRW · Latarara Producciones · Practonlab · Proyso · Real Golf Club de Sant Sebastià Techno Trends · VK Comunicació

Un agraïment molt especial als centres de salut oftalmològica que durant l'any 2010 han facilitat que desenes de professionals de l'Estat espanyol, França, Portugal i l'Argentina hagin participat en els programes de cooperació al desenvolupament d'Ulls del món.

# ÈXITS I REPTES

## Reformulació dels programes des d'una perspectiva integral



© Ulls del món

*El 2010 ha estat un any en el qual hem reformulat els programes de cooperació des d'una perspectiva integral, per a la qual cosa hem tingut en compte els diferents aspectes implicats en la millora de la salut visual de les persones amb deficiències visuals i sense recursos econòmics dels territoris on tenim activitats en marxa.*

*A més d'avançar en la definició i execució de plans de formació i transferència de coneixements i competències dels professionals sanitaris locals, hem seguit aportant equipaments i materials per a la creació de xarxes d'atenció oftalmològica locals que inclouen els diferents nivells*

*d'atenció ocular (des del primari fins al terciari) per tal d'afavorir l'accés de la població a la salut visual. I hem contribuït, també, a la definició de polítiques oftalmològiques públiques.*

*Així mateix, ha estat significativa (i encara esperem que ho sigui més els propers anys) l'aportació d'Ulls del món en, d'una banda, la inclusió de la **perspectiva de gènere** en la planificació i l'execució dels programes de cooperació oftalmològica i, d'altra banda, la planificació d'estratègies i accions d'**educació per a la salut** adreçades a la població amb menys coneixements sobre hàbits bàsics d'higiene ocular i de detecció precoç de patologies.*

*Concretament, hem dut a terme un estudi de gènere als campaments de refugiats sahrauís que ha posat de manifest la desigualtat que existeix entre homes i dones; uns resultats que ens han de servir per promoure pràctiques equitatives i inclusives que facilitin l'accés de les dones a la salut oftalmològica en el futur.*

*I també hem posat en marxa accions d'informació, educació i comunicació, especialment a Moçambic i Mali, per tal de promoure el canvi de comportaments i hàbits de salut ocular entre la població. Principalment, incidint en la sensibilització sobre patologies oculars, normes de prevenció, tractament, cirurgia adequada per a cada cas, etc.*

*L'any 2011 tenim la voluntat de centrar els nostres esforços a facilitar i incrementar l'accés de les persones, i molt especialment les dones, a la informació, l'atenció, el diagnòstic i la derivació als serveis competents d'atenció ocular. Pretenem seguir implementant programes de caràcter integral, inserits en les polítiques públiques de salut que garanteixin l'establiment de serveis d'atenció oftalmològica sostenibles i eficaços en cadascun dels territoris amb els quals col·laborem.*

*Núria Ramon i Garcia  
Directora general*



## TANCARÀS ELS ULLS AL SEU FUTUR?



### AMB LA TEVA AJUDA CONTINUAREM OBRINT ELS ULLS AL MÓN

Nom i cognoms: \_\_\_\_\_

N.I.F.: \_\_\_\_\_

Adreça: \_\_\_\_\_

Població: \_\_\_\_\_ Codi postal: \_\_\_\_\_

Telèfon: \_\_\_\_\_

Adreça electrònica: \_\_\_\_\_

Sí, vull col·laborar amb la Fundació Ulls del món aportant-hi aquesta quantitat:

10€  30€  50€  Una altra quantitat \_\_\_\_\_ €

Mensual  Trimestral  Anual  Aportació única \_\_\_\_\_ €

La desgravació fiscal és del 25% per a persones físiques i del 35% per a empreses, segons la Llei 49/2002.

Sol·licito que fins uns altres avis s'aboni amb càrrec al meu compte els rebuts que, en concepte de quota d'associació, presentarà la Fundació Ulls del món.

Banc o caixa: \_\_\_\_\_

Codi compte corrent:

ENTITAT	OFICINA	D.C.	Nº COMPTE

D'acord amb allò establert a la Llei de protecció de dades de caràcter personal, us informem que les dades que ens faciliteu s'incorporaran a un fitxer automatitzat propietat de la Fundació Ulls del món i seran tractades per a gestionar el vostre donatiu. Per tal d'exercir els vostres drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, podeu adreçar-vos en qualsevol moment per escrit a la nostra seu al c. Tamarit, 144-146, entl. 2a, 08015 de Barcelona.

Data i signatura: \_\_\_\_\_

També es pot fer la donació a La Caixa.  
Compte núm.: 2100 0478 88 0200234832

**GRÀCIES**

## FUNDACIÓ ULLS DEL MÓN

Tamarit, 144-146, entl. 2a

08015 Barcelona

T: +34 93 451 51 52

F: +34 93 451 47 77

[www.ullsdelmon.org](http://www.ullsdelmon.org)

[fundacio@ullsdelmon.org](mailto:fundacio@ullsdelmon.org)